

23.04.2012

Kj/5

§ 388

V Kj / Vt Kati Peltolan aloite alueellisten keskustelujen aloittamisesta hyvinvointihankkeista

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kati Peltolan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Kati Peltolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Kati Peltola esittää aloitteessaan, että kaupunki aloittaa jo tänä syksynä alueellisia keskusteluja, joissa asukkaat ja suunnittelijat tekevät yhdessä ehdotuksia nykyisten rakennusten ja niiden ympäristön muuttamisesta sekä vanhusten ja muiden ikäryhmien yhteisölliseen hoiva-asumiseen että muihin hyvinvointipalveluihin. Designpääkaupunkihankkeen arvoa nostaisi tuntuvasti, jos Helsingillä olisi näkyvä hyvinvointihanke, jossa ratkotaan nopeasti paljoo tukeva tarvitsevien ihmisten palveluasumisen ongelmia. Sekä Marian että Koskelan entiset sairaala-alueet sopisivat desinvuoden pääkohteiksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että hallintokunnat tekivät hanke-esityksiä runsaasti ja näitä kaupungin WDC 2012-hankkeita on käynnissä tällä hetkellä yli 70.

Terveyskeskuksella on Aalto-yliopiston designvuoden 365Wellbeing -hankkeessa kaksi kehittämishanketta, joissa kehitetään terveydenhuollon sähköistä asiointia ja psykiatrian tiloja. Psykiatrian

23.04.2012

Kj/5

hankkeen tavoitteena on visioida yhdessä muotoilijoiden ja Aalto-yliopiston asiantuntijoiden kanssa, millaiset tilat palvelisivat parhaiten potilaiden hoitoa ja samalla tukisivat henkilö-kunnan työprosesseja. Sosiaaliviraston hankkeita ovat esim. Lauttasaaren asiakaskeksinen palveluverkko – hanke ja Vanhusten palvelujen palveluverkosto -hanke. Lauttasaassa kehitetään vanhusten palveluja innovatiivisella tavalla julkisen, yksityisen, kolmannen sektorin ja vapaaehtoisten toimijoiden yhteistyönä. Tytäryhteisöistä mm. Oulunkylän sairaskotisäätiöllä on Geriatrisen kuntoutuksen palveludesign 2012 -hanke, jossa työstetään kirjallinen kuvaus monialaisesta geriatrisesta kuntoutuksesta ja kuvataan ikääntyneen palveluketju.

Sairaala-alueiden tulevaa käyttöä on visioitu ja arvioitu kaupunginjohtajan asettamassa kehittämissyhmässä. Ryhmän raportissa esitetään, että Koskelan sairaala alueesta on mahdollista muodostaa toiminnoiltaan monipuolinen, historiallisesti arvokas asuntopainotteinen kokonaisuus. Alueelle voidaan sijoittaa sekä vapaarahoitteisia asuntoja että palveluasuntoja. Marian sairaala-alueen osalta esitetään, että alueesta kehitetään terveys- ja hyvinvointikeskus.

Kaupunginhallitus toteaa, että se on hyväksynyt (14.10.2009) em. raportin esitykset otettavaksi huomioon palveluverkkoja kehitettäessä. Vuonna 2010 käynnistettiin Marian ja Koskelan sairaala-alueiden kehittämistyö. Kehittämisestä vastaa kiinteistöviraston tilakeskus yhteistyössä terveyskeskuksen, sosiaaliviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Marian ja Koskelan sairaala-alueiden uutta käyttöä selvitetään parhaillaan ja niitä koskeva asemakaavoitustyö on alkamassa.

Marian sairaala-alueen kaavoitusprosessin on tarkoitus käynnistyä vuoden 2012 lopussa. Rakennusten uutta käyttöä tutkitaan ja täydennysrakentamisen mahdollisuuksia selvitetään. Alue soveltuu hyvin sosiaali- ja terveyspalvelujen lisäksi asumiseen. Koskelan sairaala-alue on asemakaavoittamaton ja asemakaavan laatimistyö on tarkoitus käynnistää myös tämän vuoden aikana. Kiinteistöviraston tilakeskus on kevästä 2010 alkaen selvittänyt pääkäyttäjienä toimivien sosiaali- ja terveysvirastojen kanssa pitkän aikajänteen tilantarpeita. Sosiaalivirastossa suunnitellaan Koskelaan ympärivuorokautisen hoidon yksikköä, joka olisi alueen palvelujen keskus, eräänlainen palvelukampus, monipuolinen vanhustenkeskus. Alueelle tulee mahdollisesti lisärakentamista, jolloin kaupunkirakenne olisi kaikenikäisiä asukkaita palveleva.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että sairaala-alueiden kehittämistyön edetessä ja kaavoitusprosessin kuluessa niitä koskevista kysymyksistä käydään keskustelua asukkaiden ja muiden osallisten kanssa.

23.04.2012

Kj/5

Kaupunkisuunnitteluviraston tavoitteena on järjestää osallisille keskustelutilaisuudet syksyn 2012 kuluessa. Näihin ja vastaavanlaisiin muihin tilaisuuksiin eri alueilla voidaan ottaa mukaan aloitteessa esitetyjä työpajatyyppejä keskustelu- ja muita työskentelymuotoja. Näin voidaan lisätä alueiden asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin demokratiahankkeen hengessä.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Kati Peltolan aloite

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 03.04.2012 § 136

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Sekä Marian että Koskelan sairaala-alueitten uutta käyttöä selvitetään parhaillaan ja niitä koskeva asemakaavoitustyö on alkamassa. Asemakaavaprosessin yhteydessä kartoitetaan kaupungin eri hallintokuntien tarpeita, selvitetään nykyisten rakennusten käyttövaihtoehtoja ja sairaala-alueitten lisärakentamismahdollisuuksista. Kaavoitusprosessin kuluessa käydään näistä kysymyksistä keskustelua myös asukkaiden ja muitten osallisten kanssa.

Marian sairaala-alueen kaavoitusprosessi on tarkoitus käynnistää vuoden 2012 lopussa. Rakennusten uutta käyttöä tutkitaan ja täydennysrakentamisen mahdollisuuksia mm. asuinkäyttöön selvitetään. Alue soveltuu sosiaali- ja terveyspalveluiden lisäksi asumiseen hyvin. Rakennuksissa jo toimivien kahden päiväkodin lisäksi lisätilojen saamista päiväkotikäyttöön tutkitaan.

23.04.2012

Kj/5

Koskelan sairaala-alue on asemakaavoittamaton. Kiinteistöviraston tilakeskus on kevästä 2010 alkaen selvittänyt pääkäyttäjänä toimivien sosiaali- ja terveystieteiden kanssa pitkän aikajänteen tilantarpeita Koskelassa. Sairaala-alueen asemakaavan laatimistyö ja vuoropuhelu osallisten kanssa on tarkoitus käynnistää tämän vuoden aikana.

Tavoitteena on järjestää osallisille keskustelutilaisuudet syksyn 2012 kuluessa.

Päätösjakelu:

- kaupunginhallitus

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Paula Kinnunen, arkkitehti, puhelin: 310 37141
paula.a.kinnunen(a)hel.fi
Pia Kilpinen, arkkitehti (Maria), puhelin: 310 37349
pia.kilpinen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 01.12.2011 § 586

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Päätös

Kiinteistölautakunta päätti antaa asiassa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kiinteistöviraston tilakeskus on käynnistänyt yhdessä palveluhallintokuntien ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa selvitystyön Marian ja Koskelan sairaaloiden alueilla. Tavoitteena on löytää pitkällä tähtäimellä toimivimmat ja kokonaistaloudellisimmat ratkaisut koko kaupungin palvelutilaverkon kehittämiseksi osana yhdessä talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa tehtävää koko palvelutilaverkon kehittämistyötä. Työssä asetetaan etusijalle tilojen hyödyntäminen kaupungin omiin palvelutarpeisiin. Selvitystyössä kartoitetut merkittävimmät pitkän tähtäimen palvelutarpeet Marian ja Koskelan sairaaloiden alueilla ovat Sosiaalivirastolla ja Terveystieteiden osastolla. Selvitystyön seurauksena alueilla todennäköisesti syntyy kaavoitus- tai kaavamuutostarpeita.

Esimerkiksi Koskelan alueella on kaksi peruskorjausta vaativaa suurta rakennusta tyhjillään. Niiden osalta tilakeskus on vuoden 2010 aikana ollut yhteistyössä Aalto-yliopiston insinööritieteiden oppituolin arkkitehtuurin laitoksen kanssa. Arkkitehtipöytäkirjat ideoivat rakennuksille tulevaa käyttöä erilaisina vanhustenasuinyksikköinä.

23.04.2012

Kj/5

Tällä hetkellä tutkitaan joidenkin rakennusten soveltuvuutta sosiaalitoimen monipuolisen vanhustenasumisen ja - palvelukeskuksen tarpeisiin. Osana selvitystyötä alueella on tehty rakennusten ja tunneleiden laserskannauksia ja käynnistetty 3D-mallinnustyö sekä tehty kuntoarvioita. Lisäksi alueen ja rakennuskannan ympäristö- ja rakennushistoriallisia selvityksiä ollaan käynnistämässä. Alueen kaavoitusprosessi on tarkoitus käynnistää vuonna 2012.

Marian alueella mahdollisten palvelutarpeiden kartoitustyö on valmistumassa. Osa Marian sairaalarakennuksista toimii Malmin sairaalan väistötilana vuoteen 2014 asti. Myös Marian alueen ympäristössä on tapahtumassa muutoksia, kuten kevyenliikenteen väylän ”Banaan” rakentaminen ratakuiluun. Muutostarpeiden takia sekä osana selvitystyötä rakennuksissa on tehty kuntoarvioita ja laserskannauksia sekä käynnistetty rakennushistoriallisia inventointeja, jotka ovat valmistumassa. Marian sairaala-alueen kaavoitusprosessin on tarkoitus käynnistyä vuoden 2011 lopussa.

Kaavahankkeen alkuvaiheessa hankkeen etenemisestä laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa kuvataan kaavatyön tavoitteet ja lähtökohdat, kaavan valmistelu- ja päätöksentekoprosessit, mahdollisuudet valmistelutyöhön osallistumiseen sekä, miten kaavan vaikutuksia arvioidaan. Lisäksi osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa määritellään, miten kaavatyön edistymisestä tiedotetaan.

Marian ja Koskelan sairaala-alueiden lähtötietojen kerääminen ja kartoitustyöt ovat vielä kesken ja alueiden todennäköiset kaavoitusprosessit ovat vasta käynnistymässä. Jos kaavoitusprosessit etenevät, niiden alkuvaiheessa laaditaan edellä kuvatut osallistumis- ja arviointisuunnitelmat. Asukkaiden kanssa on tarkoitus pitää mm. osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä terveysvaikutusten arviointiprosessien mukaisia tilaisuuksia. Näihin tilaisuuksiin voidaan ehdottajan mukaisia työpajatyyppejä työskentelymetodeja ottaa mukaan. Ehdotus yhteisistä työpajoista sopii hyvin osana nykyisten asukkaiden kuulemismenettelyä ja lisää toivotusti asukkaiden osallistumista asuinalueensa kehittämiseen. Aikataulullisesti tilaisuuksia järjestetään kaavoituksen etenemisen myötä.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Kristiina Pyykönen, arkkitehti, puhelin: 310 43891
kristiina.pyykonen(a)hel.fi
Raveala Jarmo, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 23466
jarmo.raveala(a)hel.fi

23.04.2012

Kj/5

Rahoitusjohtaja 17.11.2011

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Helsingin kaupunginjohtajan asettama sairaala-alueiden kehittämisryhmä on visionoinut sairaala-alueiden tulevaa käyttöä. Ryhmän loppuraportissa ”Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio 2030”. Sairaala-alueiden kehittämisryhmän raportti 30.9.2009” arvioidaan sairaalakäytöstä vapautuvien alueiden käyttömahdollisuuksia. Kaupunginhallitus on hyväksynyt (14.10.2009) em. raportin otettavaksi huomioon palveluverkkoja kehitettäessä. Vuonna 2010 käynnistettiin Marian ja Koskelan sairaala-alueiden kehittämistyö. Kehittämisestä vastaa kiinteistöviraston tilakeskus yhteistyössä terveyskeskuksen, sosiaaliviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että asukkaiden kanssa on tarkoitus pitää osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä terveysvaikutusten arvioinnin prosessien mukaiset tilaisuudet. Näihin tilaisuuksiin voidaan ehdottajan mukaisia työpajatyyppejä työskentelymetodeja ottaa mukaan.

Edelleen talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että WDC hankkeita on esitetty hallintokuntien kautta runsaasti. Mm. terveyskeskuksella on kaksi kehittämishanketta Aalto-yliopiston 365Wellbeing -hankkeessa, joka on yksi Helsingin designpääkaupunkihankkeista (WDC2012). Toisessa näistä terveyskeskuksen WDC2012 hankkeista kehitetään terveydenhuollon sähköistä asiointia ja toisessa psykiatrian tiloja. Psykiatrian hankkeen tavoitteena on visioida yhdessä muotoilijoiden ja Aalto-yliopiston asiantuntijoiden kanssa, millaiset tilat palvelisivat parhaiten potilaiden hoitoa ja samalla tukisivat henkilökunnan työprosesseja. Sosiaaliviraston hankkeista mainittakoon esim. Lauttasaaren asiakaskeineinen palveluverkko – hanke ja Vanhusten palvelujen palveluverkosto hanke. Lauttasaaren asiakaskeineinen palveluverkko – hanke on vanhusten palveluihin kehitettävä uuden innovatiivisen kokonaisuuden yhteensovittamis- ja kehittämishanke julkisen, yksityisen, kolmannen sektorin ja vapaaehtoisten toimijoiden yhteistyönä. Hankkeessa korostuvat arjen toimivuuteen perustuvat asiakaslähtöiset työprosessit, palvelujen organisointi asiakkaan palveluketjujen mukaisesti ja organisaation kehittäminen palveluverkoston näkökulmasta. Tytär yhteisöistä mm. Oulunkylän sairaskotisäätiöllä on Geriatrisen kuntoutuksen palveludesign 2012 –hanke, jossa työstetään kirjallinen kuvaus monialaisesta geriatrisesta kuntoutuksesta ja kuvataan ikääntyneen palveluketju (tuotos on raportti tai pieni tutkimus, lisäksi artikkeleita).

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

23.04.2012

Kj/5

Terveyslautakunta 15.11.2011 § 287

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle aloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Helsingin terveystieteiden keskuksella on kaksi kehittämishanketta Aalto-yliopiston 365Wellbeing -hankkeessa, joka on yksi Helsingin designpääkaupunkihankkeista (WDC2012). Toisessa näistä terveystieteiden keskuksen WDC2012 hankkeista kehitetään terveydenhuollon sähköistä asiointia ja toisessa psykiatrian tiloja. Psykiatrian hankkeen tavoitteena on visioida yhdessä muotoilijoiden ja Aalto-yliopiston asiantuntijoiden kanssa, millaiset tilat palvelisivat parhaiten potilaiden hoitoa ja samalla tukisivat henkilökunnan työprosesseja. Helsingin terveystieteiden keskus pitää näitä WDC2012 hankkeita keskeisinä terveyspalvelujen laadun parantamiseksi.

Helsingin kaupunginjohtajan asettama sairaala-alueiden kehittämissuunnitelma on visioinut sairaala-alueiden tulevaa käyttöä. Ryhmän loppuraportissa "Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio 2030. Sairaala-alueiden kehittämissuunnitelman raportti 30.9.2009" arvioidaan sairaalakytöstä vapautuvien alueiden käyttömahdollisuuksia. Raportissa esitetään, että Koskelan sairaala-alueesta on mahdollista muodostaa toimintoiltaan monipuolinen, historiallisesti arvokas asutuspainotteinen kokonaisuus. Alueelle voidaan sijoittaa sekä vapaarahoitteisia asuntoja että palveluasuntoja. Marian sairaala-alueen osalta raportissa esitetään, että alueesta kehitetään terveys- ja hyvinvointikeskus. Sairaaloiminta päättyy alueella vuonna 2014. Alueelle sijoittuu eteläistä Helsinkiä ja uutta Jätkäsaaren asuinalueita palveleva Marian terveysasema.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt (14.10.2009) em. raportin otettavaksi huomioon palveluverkkoja kehitettäessä. Vuonna 2010 käynnistettiin Marian ja Koskelan sairaala-alueiden kehittämissuunnitelma. Kehittämissuunnitelmaa vastaa kiinteistöviraston tilakeskus yhteistyössä terveystieteiden keskuksen, sosiaaliviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Terveystieteiden keskuksessa on käynnistynyt Marian keskusterveysaseman tarveselvityksen valmistelu yhteistyössä tilakeskuksen kanssa. Alueelle sijoittuu keskusterveysasema monipuolisine palveluineen, kotihoito sekä muita terveysaseman toimintaa tukevia palveluja. Terveysaseman toimintamallien suunnitteluun otetaan mukaan myös terveysaseman asiakkaita. Terveystieteiden keskuksen näkökulmasta Marian sairaala-alueelle

23.04.2012

Kj/5

on hyvä saada toimintaa, jolla on synergiaetua uusien avoimien terveyspalvelujen kanssa ja joka houkuttelee asukkaita alueelle.

Terveyskeskus pitää tärkeänä, että asukkaiden näkökulma otetaan huomioon sairaala-alueiden suunnittelussa. "

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 01.11.2011 § 386

HEL 2011-004399 T 05 00 00

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Aloitteessa mainituilla Marian ja Koskelan sairaaloiden alueilla on kaupungin tilakeskus aloittanut yhdessä nykyisten toimijoiden (sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen) kanssa alustavan, kaavoitusta pohjustavan suunnittelun, joka pohjautuu asiakkaiden palvelujen saatavuuteen ja virastojen toiminnan tarpeisiin.

Koskelan aluesuunnittelu on alkuvaiheessa. Tällä hetkellä työn alla ovat rakennushistoriallinen selvitys ja rakennusten kuntoarviot. Samoin on tilanne Marian sairaalan aluesuunnittelun kohdalla.

Samanaikaisesti aluesuunnittelun kanssa arvioidaan vanhusten palvelujen vastuualueella tulevaa ympärivuorokautisen hoivan tarvetta etelä-keskisen Helsingin alueella lähivuosikymmeninä. Koskelaan suunnitellaan ympärivuorokautisen hoidon yksikköä, joka olisi alueen palvelujen keskus, eräänlainen palvelukampus, monipuolinen vanhustenkeskus. Alueelle tulee mahdollisesti lisärakentamista, jolloin kaupunkirakenne olisi kaikenikäisiä asukkaita palveleva. Marian aluesuunnittelu on vielä varhaisemmassa vaiheessa kuin Koskelan alueen suunnittelu.

Kaavahankkeen alkuvaiheessa hankkeen etenemisestä tehdään osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). Siinä kuvataan kaavatyön tavoitteet ja lähtökohdat, miten kaavan valmistelu ja päätöksenteko etenee, miten valmisteluun voi osallistua ja miten kaavan vaikutuksia arvioidaan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa määritellään, miten kaavatyön edistymisestä tiedotetaan. Marian ja Koskelan sairaala-

23.04.2012

Kj/5

alueiden kohdalla tällaista suunnitelmaa ei vielä näin varhaisessa vaiheessa kaavoitusprosessia ole tehty.

Asukkaiden kanssa on tarkoitus pitää myöhemmin tehtävän osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä terveysvaikutusten arvioinnin prosessien mukaiset tilaisuudet. Näihin tilaisuuksiin voidaan ehdottajan mukaisia työpajatyyppejä työskentelymetodeja ottaa mukaan. Ehdotus yhteisistä työpajoista sopii hyvin tällaisessa alustavassa suunnitteluvaiheessa nykyisten asukkaiden kuulemismenettelyksi ja lisäämään mukaantuloa. Aikataulullisesti tilaisuuksia voidaan järjestää vasta ensi vuoden puolella, koska alueita koskevat selvitystyöt ja rakennusten kuntoarviot ovat vielä kesken.

Sosiaaliviraston vanhusten palvelujen vastuualue on mielellään mukana hankkeen eri vaiheissa järjestettävissä asukastilaisuuksissa.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Timo Vierelä, suunnittelija, puhelin: 310 42858
timo.vierela(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566